

Albansk Hjelpeark – Nivå I

Grunnleggende grammatikk og kommunikasjon — LK20

Det albanske alfabetet

Albansk har 36 bokstaver. De viktigste å lære:

Særalbanske bokstaver

- **ë** – svak schwa-lyd (som “e” i “kaste”)
- **ç** – som “tsj” (som i “matche”)
- **sh** – som “sj” (som i “sjel”)
- **xh** – som “dj” (som i engelsk “job”)
- **q** – palatalisert k (myk k-lyd)
- **gj** – palatalisert g (myk g-lyd)

Uttaleeksempler

- *shëpi* (hus) – sh som i “sj”
- *qën* (hund) – q er myk k
- *ëshët* (er) – ë er svak lyd
- *xhaxha* (onkel) – xh som “dj”

Substantiv

Kjønn

Albansk har to grammatiske kjønn:

- **Hankjønn (m)** – ofte *-konsonant* eller *-ë*
- **Hunkjønn (f)** – ofte *-a*, *-e*, *-i*

Bestemthet (suffiks)

I albansk legges bestemthet til som **suffiks**:

Hankjønn:

- Ubestemt: *(një) libr* – en bok
- Bestemt: *libri* – boken

Hunkjønn:

- Ubestemt: *(një) vajzë* – en jente
- Bestemt: *vajza* – jenta

Eksempler på bøyning

	Ubest.	Best.
m. ent.	(një) libr	libri
m. fl.	(disa) libra	librat
f. ent.	(një) shtëpi	shtëpia
f. fl.	(disa) shtëpi	shtëpitë

Grunnleggende kasus

For Nivå I fokuserer vi på tre kasus:

1. Nominativ

Subjekt (kush? – hvem?)
Djali lëshon. – Gutten leser.

2. Akkusativ

Direkte objekt (kë? – hva?)
Shoh djalin. – Jeg ser gutten.

3. Dativ

Indirekte objekt (kujt? – til hvem?)
I jap librin djalit. – Jeg gir boken til gutten.

Hankjønn bestemt (libri)

Kasus	Form
Nominativ	libri
Akkusativ	librin
Dativ	librit

Hunkjønn bestemt (vajza)

Kasus	Form
Nominativ	vajza
Akkusativ	vajzën
Dativ	vajzës

Verb – Presens

Verbet “å være” (jam)

Person	Presens
unë (jeg)	jam
ti (du)	je
ai/ajo (han/hun)	është
ne (vi)	jemi
ju (dere)	jeni
ata/ato (de)	janë

Verbet “å ha” (kam)

Person	Presens
unë	kam
ti	ke
ai/ajo	ka
ne	kemi
ju	keni
ata/ato	kanë

Regelm. verb: punoj (arbeide)

Person	Presens
unë	punoj
ti	punon
ai/ajo	punon
ne	punojmë
ju	punoni
ata/ato	punojnë

Tallord 1-10

1	një
2	dy
3	tre
4	katër
5	pesë
6	gjashtë
7	shtatë
8	tetë
9	nëntë
10	dhjetë

Personlige pronomen

Nominativ

Norsk	Albansk
jeg	unë
du	ti
han	ai
hun	ajo
vi	ne
dere	ju
de (m)	ata
de (f)	ato

Nyttige fraser

Hilsener

- Mirëdita! – God dag!
- Mirëmëngjesi! – God morgen!
- Si jeni? / Si je? – Hvordan har du det?
- Jam mirë – Jeg har det bra
- Mirëupafshim! – Ha det!

Vanlige uttrykk

- Faleminderit – Takk
- Ju lutem – Vær så god
- Më fal – Unnskyld
- Po – Ja
- Jo – Nei
- Nuk e kuptoj – Jeg forstår ikke